

CZĘŚĆ I. WPROWADZENIE DO EKONOMII

ROZDZIAŁ 1

PODSTAWOWE ZAGADNIENIA EKONOMII

Test Prawda/Falsz

1. Kluczowym celem ekonomii pozytywnej jest wyjaśnienie, w jaki sposób społeczeństwo podejmuje decyzje dotyczące konsumpcji, produkcji oraz wymiany.
2. Ekonomia normatywna dostarcza zaleceń i rekomendacji opartych na subiektywnych sądach wartościujących.
3. Ekonomia normatywna dotyczy ekonomii jako nauki, natomiast ekonomia pozytywna odnosi się do polityki gospodarczej, opierając się jednak na teorii ekonomii.
4. Ekonomia w funkcji aplikacyjnej podejmuje próby określenia i wyjaśnienia zjawisk oraz procesów gospodarczych i przewidywania ich przebiegu.
5. Mikroekonomia kładzie nacisk na badanie wzajemnych zależności zachodzących w gospodarce jako całości.
6. W koncepcji *homo oeconomicus* człowiek jest jednostką wolną, prowadzącą działalność zarobkową dla własnych korzyści.
7. Problem rzadkości nie dotyczy ludzi bogatych.
8. Koszt alternatywny to wartość najgorszej niewykorzystanej możliwości utraconej w wyniku dokonania wyboru.
9. Rzadkość jest konsekwencją ograniczoności zasobów.
10. Potrzeby odczuwane są przez ludzi z różną siłą, ale w tej samej zależności.
11. Potrzeby ludzkie są ilościowo nieograniczone i ustawicznie się pojawiają.
12. Usługi są szczególnym rodzajem dobra i służą do zaspokajania potrzeb ludzkich przez bezpośrednie wykonywanie pracy.
13. Dobra ekonomiczne wymuszają na człowieku dokonywanie wyborów.
14. Dobra wolne mają koszt alternatywny równy zero.
15. Zwiększenie konsumpcji dóbr wolnych nie pociąga za sobą konieczności zmniejszenia ilości innych dóbr.
16. Komplementarność i substytucyjność czynników wytwórczych zależą od technicznych właściwości czynników produkcji.
17. Decyzje o zmianie zastosowania czynników produkcji nie zależą od kosztu alternatywnego.
18. Granica możliwości produkcyjnych może być zastosowana do badania wyborów indywidualnych i społecznych.
19. Redukcja bezrobocia spowoduje przesunięcie całej krzywej możliwości produkcyjnych.
20. Krzywa możliwości produkcyjnych przedstawia problemy rzadkości, konieczności wyboru i kosztu alternatywnego.
21. Każda kombinacja ilościowa dwóch dóbr leżąca powyżej krzywej możliwości produkcyjnych gwarantuje pełne zaangażowanie zasobów technologii najlepszej z dostępnych.
22. Wypukła w stosunku do początku układu współrzędnych krzywa możliwości produkcyjnych charakteryzuje się rosnącym kosztem alternatywnym.
23. Jeżeli krzywa możliwości produkcyjnych jest hiperbolą równoosiową, to oznacza, że czynniki wytwórcze są doskonale substytucyjne.

24. Jeśli marginalna stopa transformacji jest malejąca, to rośnie koszt alternatywny jednego dobra wyrażony utratą możliwości produkcji innego dobra.
25. Dla wklęsłej krzywej transformacji marginalna stopa transformacji wskazuje na tendencję rosnącą, co świadczy o tym, że zwiększając produkcję określonego dobra lub usługi o jednostkę, uzyskujemy w zamian coraz to mniejsze ilości innego dobra lub usługi.
26. Ruch po krzywej możliwości produkcyjnych oznacza zmianę struktury produkcji, przy niezmiennym poziomie możliwości produkcyjnych.
27. Wszystkie punkty znajdujące się na krzywej transformacji oznaczają, że społeczeństwo wykorzystuje posiadane zasoby w całości i w jak najlepszy sposób przy danej technologii ich wytwarzania.
28. Wykresy szeregów czasowych pokazują, jak zmieniają się pewne ważne wielkości ekonomiczne (np. stopa inflacji, bezrobocie) wraz z upływem czasu.
29. Nachylenie krzywej informuje, jak bardzo zmienna niezależna zmienia się w odpowiedzi na zmiany zmiennej zależnej.
30. Model prosty okrężnego obiegu dochodów ilustruje funkcjonowanie gospodarki, w której występują tylko gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa.

Test wielokrotnego wyboru

1. Współczesna ekonomia pełni:
 - a) funkcję poznawczą;
 - b) funkcję stabilizacyjną;
 - c) funkcję aplikacyjną;
 - d) funkcję redystrybucyjną.
2. Ekonomia pozytywna:
 - a) zajmuje się sądami wartościującymi o tym, jak gospodarka powinna funkcjonować;
 - b) koncentruje się wyłącznie na analizowaniu zjawisk i procesów gospodarczych w taki sposób, aby możliwe było przewidywanie ich przebiegu;
 - c) bada zjawiska gospodarcze i prawa, którymi są związane, bez wydawania jakichkolwiek sądów i opinii;
 - d) ocenia rzeczywistość gospodarczą według określonych sądów i norm etycznych w postaci zaleceń.
3. Makroekonomia jest działem ekonomii, który:
 - a) zajmuje się badaniem procesów podejmowania decyzji przez poszczególne podmioty rynkowe;
 - b) bada mechanizmy funkcjonowania poszczególnych rodzajów i form rynku;
 - c) zajmuje się badaniem gospodarki narodowej jako całości;
 - d) zajmuje się badaniem agregatowych wielkości ekonomicznych odnoszących się do całej gospodarki, a także próbuje zidentyfikować siły i czynniki określające kształtowanie się poziomu i zmian tych agregatów.
4. Twórcą rozróżnienia w ekonomii nurtów pozytywnego i normatywnego był:
 - a) W. Petty;
 - b) D. Ricardo;
 - c) A.C. Pigou;
 - d) M. Friedman.

5. Do kluczowych źródeł potrzeb odczuwanych przez ludzi należą:
 - a) organizm ludzki;
 - b) środowisko społeczne;
 - c) działalność gospodarcza;
 - d) poziom rozwoju gospodarczego kraju.
6. Potrzeby ludzkie są:
 - a) ilościowo nieograniczone i ustawicznie się pojawiają;
 - b) nieprzenośne;
 - c) ograniczone w swojej pojemności;
 - d) zawsze uwarunkowane społecznie.
7. Dobra ekonomiczne:
 - a) są wynikiem społecznego procesu produkcji;
 - b) występują zawsze w ilości ograniczonej w stosunku do potrzeb;
 - c) są dostępne bez ponoszenia kosztów;
 - d) nie wymuszają na człowieku dokonywania wyborów.
8. Ziemia przynosi dochód w postaci:
 - a) procentu;
 - b) płacy;
 - c) renty gruntowej;
 - d) tantiem.
9. Zjawisko rzadkości:
 - a) oznacza, że nigdy nie możemy mieć wszystkiego, co byśmy chcieli mieć;
 - b) jest konsekwencją ograniczoności zasobów;
 - c) zmusza podmioty gospodarcze do dokonywania wyborów związanych z alokacją zasobów będących w ich dyspozycji;
 - d) kreuje potrzeby ludzkie.
10. Ilość i jakość dóbr, które są możliwe do wytworzenia w gospodarce, zależą od:
 - a) wielkości posiadanych zasobów;
 - b) poziomu inflacji;
 - c) kondycji finansowej przedsiębiorstw;
 - d) dostępnych technologii wytwarzania.
11. Dobra, które mają koszt alternatywny równy 0:
 - a) nazywamy dobrami ekonomicznymi;
 - b) są dobrami wolnymi;
 - c) charakteryzują się tym, że zwiększenie ilości tych dóbr nie pociąga za sobą konieczności zmniejszenia ilości innych dóbr;
 - d) konsument otrzymuje bezpłatnie.
12. Z punktu widzenia społeczeństwa dobrami wolnymi są:
 - a) czyste powietrze;
 - b) bezpłatna ochrona zdrowia;
 - c) opady atmosferyczne;
 - d) bezpłatne szkolnictwo podstawowe.
13. Usługi, jako czynności służące do zaspokojenia potrzeb ludzkich:
 - a) są ilościowo ograniczone w stosunku do potrzeb ludzkich;
 - b) nie są przedmiotami materialnymi i nie dają się gromadzić;

- c) są ilościowo nieograniczone w stosunku do potrzeb;
 - d) są nieprzenośne.
14. Dobro, którego ilość nabywania rośnie w miarę wzrostu dochodu konsumenta i maleje w miarę spadku dochodu, *ceteris paribus*, nazywamy dobrem:
- a) substytucyjnym;
 - b) komplementarnym;
 - c) normalnym;
 - d) podrzędnym.
15. Krzywa możliwości produkcyjnych (PPC):
- a) przedstawia problem rzadkości, konieczności wyboru i kosztu alternatywnego;
 - b) jest graficzną ilustracją różnych kombinacji dóbr, które mogą być wytworzone przy pełnym i efektywnym wykorzystaniu wszystkich dostępnych zasobów oraz dostępnych technologii;
 - c) określa ilość dobra, z jakiej trzeba zrezygnować, aby otrzymać określoną ilość innego dobra;
 - d) przedstawia wszystkie możliwe kombinacje dwóch dóbr, jakie gospodarka może wytworzyć przy pełnym i efektywnym wykorzystaniu czynników produkcji i dostępnych technologii.
16. Wypukła w stosunku do początku układu współrzędnych krzywa możliwości produkcyjnych charakteryzuje się kosztem alternatywnym:
- a) stałym;
 - b) rosnącym;
 - c) malejącym;
 - d) równym 0.
17. Jeżeli marginalna stopa transformacji (MRT) jest rosnąca, to:
- a) krzywa transformacji jest wklęsła w stosunku do początku układu współrzędnych;
 - b) rośnie koszt alternatywny produkcji jednego dobra wyrażony utratą możliwości produkcji innego dobra;
 - c) zwiększenie produkcji jednego dobra wymaga rezygnacji z coraz większej ilości innego dobra;
 - d) gospodarka nieefektywnie wykorzystuje istniejące zasoby czynników wytwórczych.
18. Jeżeli krzywa możliwości produkcyjnych jest wklęsła w stosunku do początku układu współrzędnych, to marginalna stopa transformacji jest:
- a) stała;
 - b) malejąca;
 - c) rosnąca;
 - d) równa 0.
19. Punkty leżące na krzywej możliwości produkcyjnych oznaczają rozwiązania produkcyjne:
- a) efektywne;
 - b) nieefektywne;
 - c) nieosiągalne;
 - d) gwarantujące pełne wykorzystanie dostępnych zasobów.
20. Przesunięcie całej krzywej możliwości produkcyjnych w dół może być spowodowane przez:
- a) wzrost poziomu wykształcenia;
 - b) spadek wskaźnika aktywności zawodowej;

- c) malejące inwestycje;
 - d) pogorszenie technologii produkcji.
21. Które z poniższych problemów dotyczą problematyki mikroekonomicznej:
- a) polityka fiskalna rządu;
 - b) decyzje konsumpcyjne podejmowane przez poszczególnych konsumentów;
 - c) sposoby minimalizowania kosztów przez przedsiębiorstwo;
 - d) zyski przemysłu odzieżowego.
22. Rzadkość:
- a) występuje wówczas, gdy zapotrzebowanie ludzi na dobra przewyższa możliwości wyprodukowania tych dóbr;
 - b) jest wynikiem zależności między ilością dóbr, które ludzie chcieliby posiadać w ciągu roku, a ilością, którą ludzie zdolni są wytworzyć w ciągu roku;
 - c) jest konsekwencją ograniczoności zasobów;
 - d) dotyczy krajów biednych, natomiast nie występuje w krajach bogatych.
23. Koszt alternatywny to:
- a) inaczej koszt utraconych korzyści;
 - b) ilość dóbr i usług, z jakich muszą zrezygnować podmioty gospodarcze ze względu na to, że ich aktualna podaż jest mniejsza od popytu;
 - c) koszt, który występuje wtedy, gdy posiadane zasoby są niewystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb;
 - d) koszt, który ponosimy zawsze, gdy dokonujemy wyboru.
24. Podstawowe różnice między kosztem alternatywnym a rzadkością zasobów polegają na tym, że:
- a) zawsze istnieje więcej niż jeden sposób wykorzystania zasobu;
 - b) z każdym wyborem związana jest konieczność ponoszenia kosztu alternatywnego;
 - c) dla dóbr ekonomicznych koszt alternatywny jest równy 0;
 - d) zawsze istnieje konieczność wyboru spośród różnych możliwych sposobów wykorzystania zasobów.
25. Kosztem alternatywnym edukacji studentów Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego są:
- a) koszty związane z wynajęciem mieszkania w Warszawie;
 - b) podręczniki, które muszą studenci zakupić;
 - c) pożyczka, jaką zaciągnęli studenci, aby studiować;
 - d) to, czego nie zrobią studenci wtedy, gdy studiują.
26. Stwierdzenie „Soki owocowe Fortuny są lepsze od soków Hortexu” jest przykładem:
- a) faktu gospodarczego;
 - b) stwierdzenia normatywnego;
 - c) zasady ekonomicznej;
 - d) stwierdzenia pozytywnego.
27. Następujące czynniki nie zwiększą możliwości produkcyjnych i nie spowodują przesunięcia krzywej możliwości produkcyjnych w górę:
- a) przyjazd do Polski Joe Bidena;
 - b) specjalizacja pracy;
 - c) zamach stanu w Wenezueli;
 - d) odkrycie nowych złóż metali.

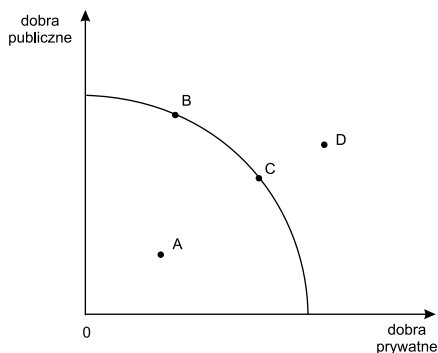
28. Charakter stwierdzenia pozytywnego mają następujące zdania:
- w ostatnim miesiącu cena euro wzrosła na międzynarodowym rynku walutowym;
 - stopa inflacji w Polsce w październiku 2020 r. wyniosła 3,1%;
 - płace realne w sferze budżetowej w Polsce są zbyt niskie;
 - ceny komunikacji miejskiej w Warszawie w latach 2015–2020 wzrosły dwukrotnie.
29. Nachylenie prostej przechodzącej przez punkty $A(2, 6)$ i $B(3, 4)$ wynosi:
- 2;
 - 1;
 - 1;
 - 2.
30. Jeżeli krzywa osiąga swoje minimum, gdy $x = 4$ i $y = 12$, to jej nachylenie w tym punkcie wynosi:
- więcej niż 3;
 - mniej niż 3;
 - 0;
 - 3.

Zadania

Zadanie 1.1

Na rysunku 1.1 przedstawiono krzywą możliwości produkcyjnych społeczeństwa wytwarzającego dobra prywatne i dobra publiczne.

Rysunek 1.1. Krzywa możliwości produkcyjnych dóbr prywatnych i publicznych

Na podstawie rysunku uzupełnij poniższe zdania.

- Jeżeli kombinacja produkcji dóbr prywatnych i publicznych przesunie się z punktu B do punktu C , świadczy to o produkcji dóbr prywatnych oraz produkcji dóbr publicznych.
- Jeżeli społeczeństwo wybiera kombinację produkcji odpowiadającą punktowi A , to zasoby wykorzystane do produkcji dóbr publicznych oraz dóbr prywatnych
- Gdy kombinacja produkcji przedstawionych na rysunku dóbr prywatnych i publicznych przesunie się z punktu A do punktu C , wówczas świadczy to o produkcji dóbr prywatnych i produkcji dóbr publicznych.

- d) Kombinacja produkcji dóbr prywatnych i publicznych odpowiadająca punktowi *A* świadczy o kombinacji
- e) Kombinacje produkcji obu dóbr odpowiadające punktom *B* i *C*, leżącym na krzywej możliwości produkcyjnych, są kombinacjami
- f) Kombinacja produkcji dwóch dóbr odpowiadająca punktowi *D* oznacza, że jest ona kombinacją

Zadanie 1.2

W tabeli 1.1 pokazano możliwości produkcyjne dwóch dóbr konsumpcyjnych: odkurzaczy i aparatów fotograficznych.

Tabela 1.1. Produkcja odkurzaczy i aparatów fotograficznych

Kombinacja	Odkurzacze (w tys. szt.)	Aparaty fotograficzne (w tys. szt.)	Koszt alternatywny
A	50	0	
B	46	5	
C	40	10	
D	30	15	
E	17	20	
F	0	25	

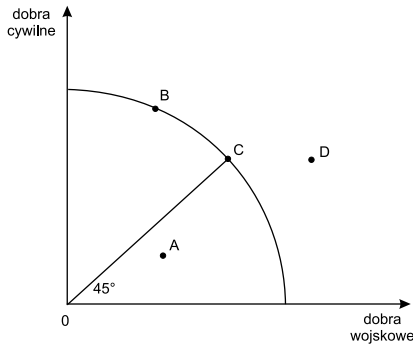
- a) Na podstawie danych z tabeli 1.1 narysuj krzywą możliwości produkcyjnych.
- b) Uzupełnij tabelę o wielkości kosztów alternatywnych, będących efektem przeznaczenia części zasobów na produkcję aparatów fotograficznych.
- c) Uzupełnij luki w tekście.

Krzywa możliwości produkcyjnych jest w stosunku do początku układu współrzędnych. Oznacza to, że każdej kolejnej zmianie kombinacji zastosowania zasobów towarzyszy koszt alternatywny, informujący, że w celu uzyskania dodatkowej liczby aparatów fotograficznych należy poświęcić liczbę odkurzaczy.

Zadanie 1.3

Na rysunku 1.2 przedstawiono krzywą możliwości produkcyjnych pewnego społeczeństwa, wytwarzającego dobra wojskowe i cywilne.

Rysunek 1.2. Krzywa możliwości produkcyjnych dóbr wojskowych i cywilnych

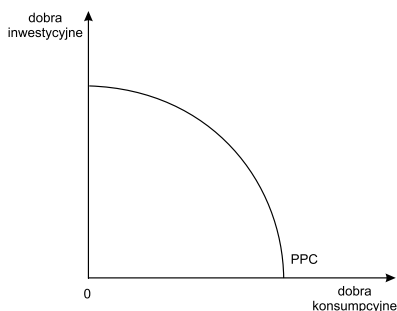
Na podstawie rysunku 1.2 uzupełnij poniższy tekst.

- Gospodarka nie w pełni wykorzystuje dostępne zasoby i technologie, jeżeli wytwarza kombinację dóbr wojskowych i cywilnych, którą przedstawia punkt
- Wzrost gospodarczy ma miejsce wówczas, gdy kombinacje dóbr wojskowych i cywilnych produkowanych w danym kraju przedstawia punkt
- W danym społeczeństwie wytwarza się jednakową ilość dóbr wojskowych i cywilnych, którą przedstawia punkt
- Wielkość produkcji dóbr wojskowych i cywilnych nieosiągalną dla społeczeństwa przy danej wielkości zasobów i technologii przedstawia punkt

Zadanie 1.4

Na rysunku 1.3 pokazano krzywą możliwości produkcyjnych pewnej gospodarki. W gospodarce tej wytwarza się dobra konsumpcyjne i inwestycyjne.

Rysunek 1.3. Krzywa możliwości produkcyjnych dóbr konsumpcyjnych i inwestycyjnych

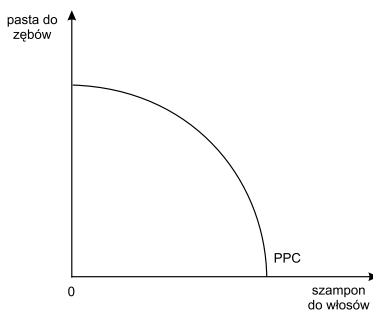
Zaznacz na rysunku:

- poprawę technologii produkcji dóbr konsumpcyjnych,
- pogorszenie technologii produkcji dóbr inwestycyjnych,
- poprawę technologii produkcji obu dóbr.

Zadanie 1.5

Na rysunku 1.4 zaprezentowano krzywą możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa FLORA, które wytwarza szampon i pastę do zębów.

Rysunek 1.4. Krzywa możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa FLORA

Zaznacz na rysunku:

- a) wzrost efektywności wytwarzania pasty do zębów,
- b) spadek efektywności wytwarzania szamponu do włosów,
- c) pogorszenie technologii produkcji pasty do zębów i szamponu do włosów,
- d) obniżenie wynagrodzeń pracowników.

Zadanie 1.6

Dane zawarte w tabeli 1.2 prezentują wszystkie możliwe kombinacje produkcji kamer wideo i samochodów, jakie dany kraj może wytworzyć w ciągu roku, przy danej technologii i pełnym wykorzystaniu dostępnych zasobów.

Tabela 1.2. Kombinacje produkcji kamer wideo i samochodów

Kombinacje	A	B	C	D	E	F
Produkcja kamer wideo (w tys. szt.)	15	14	12	9	5	0
Produkcja samochodów (w tys. szt.)	0	1	2	3	4	5

Na podstawie informacji zawartych w tabeli 1.2, odpowiedz na poniższe pytania.

- a) Podaj, ile wynosi koszt alternatywny wyprodukowania:
 - a.1) 2 tys. szt. samochodów;
 - a.2) 3 tys. szt. samochodów;
 - a.3) 5 tys. szt. samochodów.
- b) Oblicz łączny koszt alternatywny wyprodukowania:
 - b.1) 2 tys. szt. samochodów;
 - b.2) 5 tys. szt. samochodów;
 - b.3) 14 tys. szt. kamer wideo.
- c) Ile wynosi koszt alternatywny zwiększenia produkcji samochodów z 2 do 4 tys.?
- d) Czy w tym kraju występuje prawo malejących przychodów (rosnących kosztów)?

Zadanie 1.7

W tabeli 1.3 zawarto informacje na temat możliwości produkcyjnych pewnego przedsiębiorstwa w zakresie produkcji dóbr konsumpcyjnych: X i Y .

- a) Uzupełnij tabelę.

Tabela 1.3. Możliwości produkcyjne w zakresie produkcji dóbr konsumpcyjnych: X i Y

X	0	1	2	3	4	5	6	7	8
Y		98	94		76		44		0
MRT_{YX}	–	2		8		14		20	

- b) Uzupełnij luki w tekście.
 - b.1) Krzywa możliwości produkcyjnych jest w stosunku do początku układu współrzędnych.
 - b.2) Marginalna stopa transformacji dobra Y w dobro X jest
 - b.3) Koszt alternatywny dwóch jednostek dobra X wynosi
 - b.4) Koszt alternatywny piątej jednostki dobra X wynosi
 - b.5) Koszt alternatywny ośmiu jednostek dobra X wynosi

Zadanie 1.8

W tabeli 1.4 zawarto informacje na temat możliwości produkcyjnych pewnego społeczeństwa w zakresie produkcji dóbr wojskowych i dóbr cywilnych.

a) Uzupełnij tabelę.

Tabela 1.4. Możliwości produkcyjne w zakresie produkcji dóbr wojskowych i dóbr cywilnych

Punkty na PPC	Dobra wojskowe (X)	Dobra cywilne (Y)	Łączny koszt alternatywny produkcji		ΔX	ΔY	$MRT_{YX} = -\frac{\Delta Y}{\Delta X}$
			Dóbr wojskowych (X)	Dóbr cywilnych (Y)			
A	0	21					
B	1	20					
C	2	18					
D	3	15					
E	4	11					
F	5	6					
G	6	0					

b) Uzupełnij luki w tekście.

- b.1) Krzywa możliwości produkcyjnych jest w stosunku do początku układu współrzędnych.
- b.2) Marginalna stopa transformacji dóbr cywilnych w dobra wojskowe jest
- b.3) Koszt alternatywny przejścia z punktu *G* do punktu *B* wynosi
- b.4) Koszt alternatywny przejścia z punktu *F* do punktu *C* wynosi
- b.5) Koszt alternatywny w punkcie *D* wyrażony w jednostkach dóbr cywilnych wynosi

Zadanie 1.9

Pewien producent z posiadanych zasobów może wyprodukować 80 jednostek dobra *X* lub 20 jednostek dobra *Y*. Ile jednostek dobra *Y* producent może wyprodukować, jeżeli wytwarza 20 jednostek dobra *X*? Załóżmy, że krzywa możliwości produkcyjnych dla dóbr *X* i *Y* jest liniowa.

Zadanie 1.10

Krzywą możliwości produkcyjnych pewnego przedsiębiorstwa opisuje równanie:

$$Y(X) = 20 - 0,25X.$$

Oblicz:

- a) koszt alternatywny wykorzystania wszystkich posiadanych czynników wytwórczych do produkcji dobra *X*;
- b) koszt alternatywny wykorzystania wszystkich posiadanych zasobów do produkcji dobra *Y*;
- c) koszt alternatywny zwiększenia produkcji dobra *X* z 40 do 60 szt.